

Handläggare: Maria Pettersson
Telefon: 08-508 28 834

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2012-10-23 p. 21

Bisfenol A

Svar på skrivelse från Mikael Magnusson m. fl (S)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna miljöförvaltningens svar på skrivelsen

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Maria Svanholm
Enhetschef

Bakgrund

Mikael Magnusson m.fl. (S) ingav vid nämndens sammanträde den 6 juni 2012 en skrivelse (bilaga 1) där de framför att miljöförvaltningen tillsammans med förvaltningarna i Göteborg och Malmö och gärna tillsammans med Svensk Handel bör *"genomföra en grundlig studie av dels halterna hos stockholmarna och dels vilka de viktigaste spridningsvägarna av bisfenol A till stockholmarna är"*. De föreslår också att miljöförvaltningen därefter ska *"återkomma med förslag till åtgärder för att minska exponeringen"* samt att *"resultaten bör publiceras internationellt"*.

Förvaltningens synpunkter

Bisfenol A är en vanlig plastkemikalie som även finns i ytskiktet på vissa kvitton och pappersbiljetter. Bisfenol A är hormonstörande och kan framför allt skada barns utveckling. Många djurstudier visar att relativt låg exponering för bisfenol A före och strax efter födelsen kan störa utvecklingen av hjärnan, reproduktionsorganen och beteendet, samt ge ökad risk för fetma och cancer¹.

¹ Institutet för miljömedicin (IMM), [RISKWEBB](#)

Vilka effekter som är relevanta vad gäller risken för människors hälsa, samt vid vilka exponeringsnivåer skadliga effekter uppstår, är dock omdebatterat. Bisfenol A är också klassificerat som irriterande och kan ge allergier.

Kunskapen om konsumenters exponeringsnivåer och exponeringskällorna för bisfenol A är begränsade. Bisfenol A ackumuleras inte i kroppen men trots detta påträffas ämnet i nästan alla urin- och blodprover från människor vid undersökningar, vilket tyder på att majoriteten av befolkningen exponeras kontinuerligt för låga doser av bisfenol A. Institutet för miljömedicin (IMM) vid Karolinska institutet konstaterar i en rapport om exponeringskällor till bisfenol A att polykarbonatplast i nappflaskor, konservburkar och dryckesburkar verkar vara de viktigaste källorna till den allmänna befolkningens exponering för ämnet². Dock konstaterar de också att det är brist på data om andra potentiella exponeringskällor, särskilt vad gäller produkter på den svenska marknaden, samt om svenska konsumenters vanor i fråga om produkter som innehåller bisfenol A, vilket gör det svårt att dra några definitiva slutsatser om de viktigaste exponeringsvägarna för den svenska befolkningen.

Få undersökningar av exponeringsnivåerna hos svenska konsumenter har genomförts. Livsmedelsverket har i en studie i Uppsala analyserat halten bisfenol A i blod från 100 nyblivna mammor som också fick svara på en enkät gällande kostvanor och andra livsstilsfaktorer³. Resultaten från den studien visar att det finns en pågående exponering av bisfenol A. Svaren på enkätfrågorna pekar ut nyare bostadshus som en möjlig exponeringskälla. Resultaten får dock anses vara hypotesbildande eftersom studien är liten. I en annan studie detekterades bisfenol A i urin från nästan samtliga 329 norr- och västerbottningar som undersöktes⁴. Skillnaderna i halter mellan kön och åldersgrupper var små, men det fanns en tendens till högre halter i yngre individer. Samstämmigheten av halterna med flera andra europeiska studier tyder på att regionala skillnader är små eller måttliga.

Exponeringen för ämnen som bisfenol A brukar ha mycket liten geografisk variation, varför vikten av en lokal studie kan ifrågasättas. En omfattande kartläggning av halter av bisfenol A i konsumenter kräver en stor satsning. Medel för en sådan satsning finns inte i förvaltningens budget. Inte heller finns inom miljöförvaltningen den specialistkompetens som krävs för att genomföra en sådan studie. När det gäller exponeringsvägar för bisfenol A kan man likaså anta att de i huvudsak är desamma överallt i landet.

² A. Beronius och A. Hanberg, 2011, Sources of exposure to Bisphenol A, IMM-rapport nr 2/2011

³ Livsmedelsverket, 2010, Nonylfenol och bisfenol A i blod från ammande kvinnor från Uppsalatrakten – Sakrapport till Naturvårdsverkets miljöövervakning

⁴ Lindh m.fl., 2010, Bisfenol A i urin från män och kvinnor i Norr- och Västerbotten

Eftersom exponeringsvägarna och exponeringsnivåerna för bisfenol A kan antas vara desamma i hela Sverige är en kartläggning av dessa snarare en nationell angelägenhet än något som ska bekostas av kommunala medel. En studie av detta slag bör dessutom utföras av forskare med expertkompetens inom det medicinska området. Miljöförvaltningen anser sig därför inte vara rätt instans att genomföra den föreslagna studien. Vidare bör studien utföras på nationell nivå och det finns inte inom förvaltningen de ekonomiska medel som krävs.

Miljöförvaltningen anser att det är viktigt att öka kunskapen om förekomsten av och exponeringen för bisfenol A samt att man bör verka för begränsningar av ämnet på EU-nivå. Vidare anser förvaltningen att ett nationellt förbud mot bisfenol A i termopapper bör införas samt att det är av största vikt att bisfenol A och andra bisfenoler regleras även inom andra områden, speciellt sådana där man har en humanexponering. Detta har tidigare framförts i förvaltningens svar på remissen från kommunstyrelsen angående Kemikalieinspektionens redovisning av regeringsuppdrag om bisfenol A (MHN 2011-06-14 p.18, dnr 2011-6815) samt i förvaltningens svar på remiss från miljödepartementet angående förslag om förbud mot bisfenol A i termopapper (MHN 2012-09-25 p.21, dnr 2012-10050).

Slut

Bilagor

1. Skrivelse om bisfenol A från Mikael Magnusson m. fl (S)